75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 118. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 22-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1968 No. 118. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 21 червня, 1968

В АМЕРИЦІ

РОКЕФЕЛЛЕР КРИТИКУЄ ДВОХ віце-президентів-кандидатів на президента — Ричарда М. Ніксона і Гюберта Г. Гомфрі. Він їх називає „символами минулого, яке тепер недоречне". Рокефеллер казав: „Люди старої політичної школи не погоджуються зі мною, а я не погоджуюся з ними. Це відноситься головно до віце-президентів, один теперішній, а другий — колишній; один демократ, інший республіканець." Нюйоркський губернатор твердить, що Гомфрі хотів би, щоб найближчі чотири роки були такі самі, як чотири попередні. На думку Рокефеллера Ніксон хоче, щоб життя в Америці продовжувало розвиватися так, як воно закінчилюся вісім років тому.

ГОЛОВА ДЕМОКРАТИЧНОГО КРАЙОВОГО Комітету Джан М. Бейлі повідомив, що головою Комітету Виборчої Плятформи буде конґресмен із Луїзіяни Гол Боґґс, який є прихильником віце-президента Гомфрі. Головним промовцем на Номінаційній Демократичній Конвенції буде сенатор Деніел К. Іноюс з Гаваїв, який є японського походження, і який має притягати виборців із національних меншин. Постійним головою Конвенції буде конґресмен із Оклагоми Карл Алберт. Почесним головою Конвенції буде спікер Палати Репрезентантів Джан МекКормек із Массачусетс. Губернатор Ню Джерзі Гюз буде очолювати Мандатну Комісію, губернатор з Іллиной Шапіро — Статутову Комісію.

24-РІЧНИЙ ВБИВНИК СЕНАТОРА КЕННЕДІ Сірган Б. Сірган вибрав собі двох адвокатів, які мають його обороняти на судовій розправі. Список адвокатів передав злочинцеві в тюрмі голова місцевого відділу Американської Унії Громадянських Вольностей. Одним із оборонців Сіргана буде 73-річний адвокат Расселл Е. Парсонс, а імени другого оборонця покищо не подається до відома. Адвокат Парсонс заявив, що він працюватиме безплатно. Сірган висловив бажання мати свого адвоката. Не знати, чи він має гроші на оборонця, але його батько Бішара Сірган заявив, що він заплатить адвокатові гроші, які роздобуде в арабських державах.

БІЛЬШЕ ЯК 325,000 ОСІБ ПИСАЛИ впродовж 13 днів після вбивства сенатора Роберта Ф. Кеннеді до його родини, найбільше до вдови по покійному пані Етелі Кеннеді. Щоденно бюра покійного сенатора у Вашинґтоні і Ню Йорку дістають пересічно по 25,000 листів із висловами співчуття. 35 урядовців цих бюр та добровільці приятелі родини Кеннеді читають ці листи і їх сортують. Деякі передають пані Кеннеді, щоб їх прочитала. Між листами були посилки від 60 голов держав. Пані Кеннеді зворушена цими висловами співчуття і хотіла б їх всіх прочитати, але це фізично неможливо.

АМЕРИКАНЦІ В 1967 РОЦІ ВИДАЛИ за кордоном ЗСА 8 більйонів дол., як про це повідомляє Департамент Торгівлі. З цієї суми кошти транспорту виносили 4.75 більйона дол., на 17 відсотків більше, як у 1966-му році. Чужі туристи в 1967-му році залишили в Америці тільки 1.9 більйона дол., на 5 відсотків більше, як в 1966-му році. Чужі кораблі заробили від американських туристів 800 мільйонів дол. На транспорт в чужих державах американські туристи заплатили 3.2 більйона дол. Американські туристи причиняються до того, що щороку збільшується платничий бюджет із закордонними державами. Американці більше вивозять долярів, як чужинці їх привозять до цієї країни.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ РУМУНІЇ НІКОЛАЙ ЧЕУШЕСКУ заповів кампанію проти збагачування комуністичних партійних бонзів. Центральний Комітет румунської компартії затвердив його пропозиції, щоб заборонити партійцям мати по дві і три високоплатні посади одночасно, щоб вони діставали високі титули, їздили під різними притоками ніби-то службово на Захід і взагалі, щоб члени румунської компартії перестали бути кастою багатіїв. Чеушеску натаврував ту систему, що настала за панування його попередника, сталініста Георґа Георґію-Дея, що помер у 1965 р.

В УРЯДІ ГРЕЦІЇ ПЕРЕВЕДЕНО поважні зміни. До нового уряду під проводом прем'єра Ґерґа Пападопульоса війшли 4 університетські професори, один економіст, один адвокат, один журналіст, президент одної корпорації і один правий політик. Міністром закордонних справ залишився кол. прем'єр Панайотіс Піпінеліс.

БРИТІЙСЬКИЙ КОНСУЛ У МОСКВІ ВІДВІДАВ у в'язниці британського професора Джералда Брука, який відсидів вже три роки з своєї 5-річної в'язничної кари, на яку большевики засудили його за те, що він привіз був з собою до СССР якісь антисовєтські книжки. Британський консул Брайен Бенкс розмовляв з Бруком пів години в приявності совєтської поліції і большевицького перекладача. Проф. Брук не скаржився на погане поведення супроти нього та на в'язничний харч.

БРИТАНІЯ ВІДМОВИЛАСЯ брати участь у проєкті створення наймогутнішого у світі атомового реактора в рямцях Европейського Центру для атомових дослідів. Побудова того реактора мала коштувати 413 мільйонів дол. Покищо свою участь зголосили тільки Франція, Австрія і Бельгія. Британія повинна була внести до каси того проєкту найвищу пайку — поруч із Західньою Німеччиною. Британський речник висловив жаль, що фінансова ситуація Британії „тимчасово" не дозволяє їй на співпрацю в тому великому науковому задумі.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ апелювала до 52-ох лідерів, між якими були всі прем'єри провінційних індійських урядів, губернатори й партійні голови, щоб вони протиділяли „силам розкладу". Ці наради відбуваються в столиці Кашміру Срінаґарі під фірмою Державної ради інтеґрації. Індіра Ґанді звернула увагу на цілу низку проблем, які роз'єднюють індійський нарід та створюють загрозу для державної цілости.

З АМЕРИКАНСЬКОГО БОКУ ЗАПЕРЕЧЕНО, наче б ЗСА запропонували Північній Кореї передати проблему корабля „Пуебло" і його 82-членної залоги, що перебувають від січня ц.р. у руках північно-корейських комуністів, 4-членній Комісії, зложеній із Швеції, Швайцарії, Польщі й Чехословаччини. Північно-корейські комуністи вперто відмовляються звернути той корабель Америці та звільнити його залогу.

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП КАРДИНАЛ ЙОСИФ ПІД ЧАС ЗУСТРІЧЕЙ І АВДІЄНЦІЙ ЗНАЙОМИТЬСЯ З УКРАЇНСЬКИМИ УСТАНОВАМИ

Торонто.— Упродовж перших трьох днів свого побуту в Торонті Первоієрарх Української Католицької Церкви Верховний Архиєпископ і Кардинал Йосиф, не зважаючи на велику програму публічних виступів, все ж таки знайшов час на цілий ряд зустрічей і авдієнцій з репрезентантами поодиноких українських установ і організацій в Канаді й Америці.

Зустріч з делеґацією УККА

У понеділок, 17-го червня ц. р., на коротко перед заповідженим на вечір Ювілейним бенкетом, Верховний Архиєпископ прийняв на спеціяльній авдієнції делеґацію Українського Конґресового Комітету Америки. Авдієнція відбулася в палаті Преосв. Ізидора Борецького. У склад делеґації входили: екзекутивний віце-президент Йосип Лисогір, який очолював делеґацію в заступстві перешкодженого проф. Лева Добрянського, віце-президенти о. декан Мирослав Харина і Лев Футала, секретарі Ігнат Білинський і Степан Спринський, скарбник д-р Ярослав Падох, Володимир Мазур, проф. Петро Стерчо та редактори М. Дольницький і А. Драган. Делеґацію представив Й. Лисогір і він же коротко поінформував про цілі, завдання і працю УККА, як центральної репрезентації українців Америки. В дальшій розмові заторкнено поодинокі більші акції УККА на американському і міжнародному теренах, а Блаженніший Владика також коротко поінформував делеґацію про працю, завдання і можливості Українського Університету в Римі, підкреслюючи потребу висококваліфікованої, освіченої верстви для кожної нації і завжди, а зокрема в теперішньому часі. Висловом надії, що українці в Америці матимуть щастя привітати свого Архипастиря вкоротці в своїй країні та взаємними добрими побажаннями закінчено цю пам'ятну авдієнцію.

Верховний Архиєпископ закликає НТШ працювати для єдности в науці й народі

Торонто (І.К.). — Одною з найперших делеґацій, що їх прийняв на окремій авдієнції Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий під час свого перебування в Торонті — була делеґація від Наукового Товариства ім. Шевченка. Авдієнція відбулася в суботу 15-го, о год. 5-ій по пол. В склад делеґації входили голова Канадійського НТШ проф. Євген Вертипорох, секретар Степан Росоха і скарбник Богдан Стебельський, та прибулі з Ню Йорку заступник голови НТШ Америки Іван Кедрин-Рудницький, науковий секретар проф. Василь Стецюк, голова Філософічної Секції проф. Василь Лев, фінансовий референт Роман Кобринський і найстарший дійсний член НТША проф. Михайло Тершаковець. До тієї делеґації прилучився також прибулий до резиденції Єпархіяльного Єпископа, Преосв. Ізидора Борецького, де замешкував ввесь час Верховний Архиєпископ, проф. Микола Чубатий.

Коротку промову до Верховного Архиєпископа виголосив проф. Є. Вертипорох, після чого Архиєрей просив всіх сідати й перевів з приявними 20-хвилинну розмову. Він заапелював до приявних, щоб Наукове Товариство за одну з головних своїх місій прийняло — об'єднювати наукове життя українців у вільному світі та старатися придбати для тієї ідеї також інші наші наукові установи. На науковому ґрунті, — твердив Архиєрей, — можна би легше осягнути єдність чи бодай тісну співпрацю, ані ж на політичному. Як це завжди, при кожній нагоді робить наш Архиєрей, він підкреслив імперативну ролю і значення науки в нинішній українській ситуації. Верховний Архиєпископ Йосиф Сліпий є давнім дійсним членом НТШ, а після повороту до вільного світу — він став також почесним членом цієї найстаршої української наукової установи.

Зустріч з Головним Урядом УНС та Дирекцією ВСФ

Одною з найперших зустріч, що їх мав Блаженніший Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф з репрезентантами українських установ була зустріч з Головним Урядом Українського Народного Союзу та Дирекцією Високошкільної Стипендійної Фундації. На цу зустріч потрудився Верховний Архиєрей в товаристві обидвох Митрополитів Української Католицької Церкви, ВПреосв. Максима Германюка з Вінніпеґу і ВПреосв. Амвросія Сенишина з Філядельфії, як також в товаристві торонтонського Владики Ізидора, свого секретаря о. монс. Марусина та інших. На цю зустріч, як і для участи в імпрезах на пошану Верховному Архипастиреві зібрався в Торонті з усіх частин Америки і Канади Головний Уряд УНСоюзу: головний предсідник Йосип Лисогір, заступники гол. предсідника інж. Степан Куропась, (Шикаo) пані Марія Душник, (Ню Йорк) Богдан Зорич (Торонто) і Володимир Сохан, головний секретар д-р Ярослав Падох і головний касир Петро Пуцило, головні контролери д-р Володимир Ґалан, (Філядельфія) мґр. Іван Геврик, (Вінніпеґ) інж. Іван Ващук, (Дітройт) Іван В. Івачук (Шикаґо) і Володимир Гірняк, (Віндсор) головні радні: проф. Тарас Шмаґала, (Клівленд) Тарас Шпікула, (Шикаґо) Степан Гавриш, (Філядельфія) проф. Мирон Куропась, (Шикаґо) Василь Діддюк, (Торонто) Анна Дубас, (Нюарк) Володимир Запаранюк, (Ютика) Дмитро Попадинець, (Монтреаль) адв. Анна Чопик, (Бостон) Марія Демидчук, (Ню Йорк) Галина Олек, (Шика(о) Іван Одежинський Філядельфія) та д-р Михайло Данилюк (Міннеаполіс). Тільки гол. радний Андрій Джула (Ембридж) був перешкоджений і не міг приїхати. Редакцію „Свободи" тут як і на інших урочистостях репрезентували редактори А. Драган, Іван Кедрин та Зенон Снилик. Дирекцію Високошкільної Стипендійної Фундації, крім її членів з Головного Уряду УНС (Й. Лисогір, В. Зорич, П. Пуцило і А. Драган), репрезентував її президент сенатор П. Юзик, скарбник д-р Осип Бойко та адв. Богдан Жаровський. Були приявні також дружини поодиноких головних урядовців і директорів: пані Лисогір, пані Зорич, пані Дідюк, пані Юзик, пані Бойко і пані Жаровська, як також заслужені колишні головні урядовці-сеніори Дмитро Шмаґала і Володимир Дідик.

Прихід Достойних Гостей приявні привітали вставанням з місць та довгими аплявзами, а головний предсідник Йосип Лисогір виголосив таке привітальне слово:

Привітальне слово Гол. Предсідника

Ваше Блаженство,

Високопреосвященніші Владики!

„У першу чергу дозвольте мені скласти Вам найсердечнішу подяку за те, що Ви, не зважаючи на всі труди дня, зволили до нас загостити. Це для нас і для установ, які ми репрезентуємо, виїмкова честь і найбільша радість.

Ми осмілились потрудити Вас, Блаженніший Владико, щоб привітати Вас у Новому Світі та скласти Вам поклін від Українського Народного Союзу, тієї установи, що була першою українською громадською організацією на цьому континенті та з якою тісно зв'язане все, що в цьому Новому Світі носить українське ім'я. Ми бажали б привітати Вас, Блаженніший, тим більше, що основоположниками Українського Народного Союзу 75 років тому були наші українські священики.

Метою Українського Народного Союзу було і залишилось те, що так промовисто висловив колись у „Свободі" один з наших вуглекопів-піонерів: „Під землею я працюю, гріб собі копаю, щоб ВАМ ХАТУ ЗБУДУВАТИ У РІДНОМУ КРАЮ". Цю ідею ідею ВЛАСНОЇ ХАТИ В РІДНОМУ КРАЮ в інший спосіб висловив перший редактор „Свободи" і основоположник Українського Народного Союзу о. Григорій Грушка. Відвідавши Вашинґтон, він бачив, як мурин мив сходи Капітолю. Згадуючи це, о. Грушка писав: „Якби я діждався вільного Капітолю у вільному Києві, то його сходи я змивав би навколішки своїми сльозами".

Ви, Блаженніший Владико, своїм життям і своїми терпіннями знову пригадали і відсвіжили нам ці ідеї наших основоположників. За це ми Вам безмежно вдячні.

А на закінчення дозвольте Вас запевнити: нас можуть відділяти від нашого многострадального народу високі гори, широкі моря і глибокі океани, але ніхто і ніщо не може розділити нашої душі, наших спільних ідеалів. Бо хоч багато з нас, а то вже і з наших батьків чи навіть дідів народились на цій тричі благословенній, бо вільній канадійській чи американській землі, то у нас не тільки канадійське чи американське громадянство, не тільки канадійські чи американські доляри, але й українська кров і українське серце.

Ви, Блаженніший Владико, в наших очах і умах уосібняєте і символізуєте наш героїчний український нарід. У Вашій особі ми, Український Народний Союз, цей наш народ вітаємо та прохаємо прийняти для нього запевнення, що ми не спочинемо і не пожаліємо нічого, щоб сповнити заповіт наших батьків-піонерів: аби Україна стала знову вільною і незалежною!"

Після того, гол. предс. Й. Лисогір вручив Верховному Архиєпископові люксусово оправлену в шкіру, видану Українським Народним Союзом книжечку: „Маємо Кардинала".

З черги слово забрав президент Високошкільної Стипендійної Фундації сенатор Павло Юзик та поінформував Архипастиря про ціль і завдання Фундації: у тісній співпраці з УНСоюзом подбати про те, щоб якнайбільшій кількості української молоді Канади і Америки забезпечити можливість високошкільних студій.

Рекомендації Архиєрея: єдність і наука

„Робите, панове, добру роботу, що дбаєте про єдність і про науку" — говорив Блаженніший Верховний Архиєпископ, відповідаючи на привітання і завваги п. Й. Лисогора і сен. П. Юзика. Єдність і наука найбільша потреба українцям — вважає Архиєрей, бо „дурнів усюди б'ють".

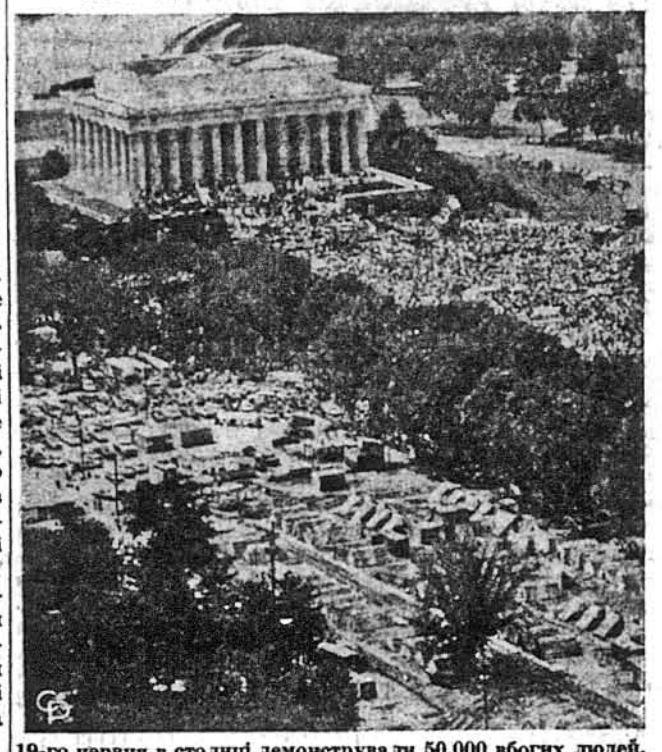
У дальшому гол. предсідник Й. Лисогір представив Владикам поодиноко усіх членів Головного Уряду УНСоюзу і директорів Високошкільної Стипендійної Фундації. І з кожним з них Блаженніший обмінявся кількома словами й опісля ще деякий час продовжувалася розмова та обмін думками і побажаннями.

Після зустрічі члени Головного Уряду УНС і Дирекції ВСФ мали спільну вечерю.

День „Свободи" на оселі ім. Ольжича в Лігайтоні

Лігайтон, Па. — Все вже підготоване на цій Оселі до приїзду мас народу у неділю 23 червня, з нагоди запляннованого ювілейного Дня „Свободи", для відмічення 75-ліття виходу в світ цього найстаршого українського щоденника. День „Свободи" відбудеться з ініціятиви Окружних Комітетів УНСоюзу Філядельфійської, Аллентавнської, Вілкіс - Берської Округ, Скрентону та Басейну твердого вугілля — Шамокіну. О 9-ій г. ранку з Філядельфії при 4930 Північ Брод, з-під „Тризуба", від'їдуть автобуси, вони від'їдуть також з Честеру. Сподівана велика участь українських громадян і молоді з Ню Йорку, Філядельфії, Честеру, Кліфтону, Гайтсу, Вілмінґтону й ін. місцевостей. Святкове відзначення Дня „Свободи" розпочнеться на Оселі ім. Ольжича о год. 11:30 ранку Богослуженнями в обох обрядах, після чого буде відправлена Панахида за пам'ять першого редактора „Свободи" о. Григорія Грушки та всіх померлих впродовж 75 літ працівників „Свободи"". По обідовій перерві Степан Гавриш о 2:30 відкриє імпрезову частину. Промови виголосять головний Предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір і редактор Антін Драган. У розваговій частині мистецької програми виступлять: Танцювальна Група УПЦеркви св. Михаїла в Скрентоні, мужеський хор „Лігайвелі", Танцювальна група 91-го Відділу СУА в Бетлегемі, після чого — виграші цінних нагород. За той же вступ, 1 доляр від особи, увечері всіх запрошується на забаву з танцями.

50,000 ДЕМОНСТРАНТІВ У ВАШИНҐТОНІ

19-го червня в столиці демонстрували 50,000 вбогих людей, негрів і білих, домагаючися, щоб Конґрес схвалив закони, які зліквідували б убозтво в цій багатій країні. Демонстранти збираються навколо пам'ятника Лінкольна. Під час демонстрації не було незаконних виступів.

У Вашинґтоні заарештовано 87 осіб під час демонстрації вбогих людей

Вашинґтон. — 20-го червня, в четвер, вперше демонстранти з Кампанії Вбогих Людей виявили непослух поліції та бльокували вихід із будинку Департаменту Рільництва або сиділи на вулицях, спиняючи вуличний рух. Поліція розганяла демонстрантів слізним газом і заарештувала найбільше аґресивних 87 осіб. Коло 500 демонстрантів заблькували виходи з будинку Департаменту Рільництва саме тоді, коли мали залишати цей будинок після закінчення праці коло 8,000 працівників. Деяких демонстрантів відтягнула поліція, інші сіли на Індепенденс Авеню та на 12-ій вул. Н. В. Між демонстрантами не було нікого з провідників Кампанії Вбогих Людей, якими є урядовці Конференції Південних Християнських Провідників.

Палата схвалила збільшення податків і зменшення бюджету

Вашинґтон. — Палата Репрезентантів більшістю 268-ох до 150-ох голосів 20-го червня схвалила збільшити прибуткові податки на 10 відсотків із важністю від 1-го квітня цього року. 21-го червня, це зн. в п'ятницю, і президент Джансон зможе підписати цей податковий закон вже в суботу 22-го червня, за який велася довга боротьба в Конґресі, бо Президент вніс був цей законопроєкт ще минулого року. Палата одночасно схвалила резолюцію, що федеральний бюджет на фінансовий рік 1969-ий має бути зменшений на $6 більйонів. Президент назвав схвалення Палатою цього закону „перемогою для цілої країни", бо зменшення бюджету і збільшення податків — це „основне запевнення, що не буде в ЗСА економічного хаосу". Президент заявив, що „наша демократія здала критичний екзамен, схваливши цей закон". Збільшений має бути на 10 відсотків так званий „надподаток" Це значить, що коли хтось платив $100 податку, то в цьому році і в найближчому він платитиме $110. Податок збільшений обов'язуватиме до 30-го червня 1969-го року. В дійсності не буде 10-відсоткового збільшення податку в річному відношенні бо в цьому році більший податок обов'язує тільки впродовж 9-ох місяців, отже збільшення становитиме тільки 7.5 відсотка, а в 1969 році більший податок буде виносити в річному відношенні тільки 5 відсотків. Платники податку з меншими прибутками зовсім не платитимуть більшого податку.

Західні держави припинюють в'їзд комуністів із Східньої Німеччини

Брюссель. — Постійна Рада Атлантійського Союзу (НАТО) в Брюсселі прийняла на внесок ЗСА, Британії і Франції постанову про введення гострих обмежень для приїзду осіб з Східньої Німеччини до 15-ох членських держав НАТО. Виключеними зовсім від права в'їзду до тих західніх країн є партійні комуністичні „достойники". Їхні делеґації й журналісти, цебто насправді всі комуністичні пропаґандисти з Східньої Німеччини, а гострому розглядові будуть підлягати аплікації на в'їзд до західніх країн, зголошувані рядовими громадянами з Східньої Німеччини та культурними й спортовими дружинами. Дозволено на в'їзд тільки задля відвідин хворих кревних, задля лікування і т.п. гуманітарних причин. Ця постанова не стосується подорожі осіб із Східньої Німеччини до Західньої, бо це лежить в компетенції західньо-німецького уряду. Водночас західні держави наклали оплату по 5 дол. за візу для рядових громадян із Східньої Німеччини. Ці розпорядки є першими репресіями у відповіді на минулотижневий розпорядок східньо-німецького уряду, за яким всі ті, які їдуть до Західнього Берліну, отже мусять переїздити через східньо-німецьку смугу, мусять мати східньо-німецьку візу з високою оплатою за неї. Західньо-німецький уряд звернувся також до трьох західніх держав з просьбою, щоб вони влаштували надзвичайний летунський рух між Ганновером і Західнім Берліном задля відтяження залізничного руху, що його контролюють східньо - німецькі комуністи, та обнизили летунські квитки до Західнього Берліну до рівня залізничних квитків.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поради Архиєрея пресі

Конференція Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого з представниками української преси в Північній Америці, проведена в Торонто у „Роял Йорк-готелі" в понеділок 17-го червня ц. р., не була подібна до звичайних пресових конференцій: в останній хвилині вирішено не ставити ніяких запитів Архиєреєві, може тому, що просто бракувало часу, а трохи й тому, щоб дехто не поставив Архиєрея своїм запитом в незручну ситуацію. Він сам застерігся: „Не можу відповісти вам на всі запити", бо „трудно говорити про речі, які ще не дозріли, які в підготові". Однак, конференція вийшла поза формальні рямці — привітань збоку журналістів та представлення кожного з них — завдяки промові Архиєрея до представників вільної української преси.

Верховний Архиєпископ, пригадавши керівну ролю преси в усьому новітньому світі та вирішну ролю у витворюванні громадської думки, звернув увагу на найпершу місію, що її повинна виконувати вільна українська преса: сприяти внутрішній єдності в громаді, робити все можливе, щоб злагіднювати спори та доводити до взаємної злагоди. Верховний Архиєпископ, який ще перед останньою світовою війною живо цікавився українською пресою і зберігав із нею тісний безпосередній зв'язок, слушно пригадав журналістам, що від них залежить, як представляти читачам усі справи: не фальшуючи фактів — підкреслювати те, що добре, що лагодить і зближає, і притуплювати те, що дразнить, розсварює.

Палкий апель Архиєрея працювати задля єдности — вдарив у найболючішу струну української вільної преси та всього українського громадського життя у вільному світі. На Світовому З'їзді української преси з нагоди СКВУ в Ню Йорку дехто з самих журналістів звернув був увагу своїм колегам, що, коли нарікаємо на „декомпозицію" у нашій громаді, то ніхто в цьому стільки не завинив, як власне наша преса, — як тон і зміст статтей, як газетна полеміка, як неперевірені закиди на сторінках часописів, як нехтування деякими журналістами постанов Кодексу етики українського журналіста, прийнятого на II З'їзді Українських Журналістів Північної Америки в 1966 р. у тому самому Торонто.

Може слова нашого Архиєрея промовлять до умів і сердець деяких наших журналістів і тих, які користають із сторінок преси, щоб розв'язувати всі проблеми по лінії конструктивної злагоди, а не роздору.

Проти хреста

„Ідеологічна боротьба триває, загострюється. Буржуазна ідеологія чи у вигляді відкритого антикомунізму, чи маскуючись під доброзичливе ставлення до радянської влади, намагається впливати на свідомість", — остерігає київська газета „Культура і Життя" з 13 червня, і продовжує: „Використовує вона для цього релігію, тим більше, що релігійні пережитки живлять і активізують інші пережитки минулого: націоналістичні, індивідуалістичні, побутові, стають її ідеологічною основою".

В СССР боротьба проти релігії, проти Бога — явище аж ніяк не нове. Але тепер Москва висунула в цій боротьбі проти людини нову тезу: релігія живить і активізує націоналістичні та інші „пережитки". Звідси недалеко вже й до оголошення, що хто ходить до Церкви, хто вірить — той „націоналіст". А московські „Известия" недавно закликали всі компартії світу, щоб вони безоглядно боролися „з проявами націоналізму" в лавах тих партій. Очевидно, „Известия" мали на увазі антимосковські виступи польських, чеських, словацьких, румунських студентів за останній час, і не лише студентів. З „надривом" у голосі проти „національних пережитків" говорив також Л. Брежнєв, маючи на увазі неросійські народи в червоній імперії.

Підтасування людини, її віри в Творця неба і землі до націоналізму — це новий крок безбожної московсько-большевицької диктатури в боротьбі проти свого ж таки населення, якому навіть за так званою совєтською конституцією не забороняється здійснювати релігійної практики.

— „Релігійні пережитки завдають чималої шкоди комуністичному будівництву", — стверджує цитована газета, — а „релігійне моралізування перешкоджає впровадженню науково обґрунтованої комуністичної моралі". Поняття „комуністичної моралі" вже відоме у всьому світі кожному, хто дійсно цікавиться совєтознавством. Воно, зокрема, відоме всім формально громадянам, а фактично в'язням тієї колоніяльної тюрми народів, які не впали ще жертвою тієї народовбивчої „моралі", як упали мільйони жертв внаслідок штучного голоду в Україні 35 років тому і продовжуваної досі подібної практики.

ЧЕРГОВА ШПИЛЬКА

Мюнхен. — 17-го червня в Німеччині згадували 15-ті роковини повстання робітників Східнього Берліну проти комуністичного режиму, привезеного в східні німецькі провінції у совєтських танках. В Німецькій Федеративній Республіці день 17 червня є державним святом. В совєтській зоні Німеччини, що має гумористичну назву „Німецька Демократична Республіка", комуністична пропаганда, якщо згадує задушене російськими танками повстання робітників, то тільки з ціллю представити його як „інтригу нацистів", капіталістів та „американських імперіялістів".

Щоб показати німецькому народові і всьому світові силу своєї диктатури, вождь німецьких комуністів Ульбрихт, за згодою і директивами з Москви, підготував новий замах проти міжнародних договорів, що визнали особливі права для Берліну і гарантували вільне сполучення між усіми областями Німеччини.

11-го червня уряд Ульбрихта заявив, що всі мешканці Західнього Берліну і Німецької Федеративної Республіки для переїзду через совєтську зону повинні мати пашпорти і візи від установ „Німецької Демократичної Республіки". Донині було так, що громадяни Західньої Німеччини і Західнього Берліну могли переїздити через совєтську зону без візи, на підставі персонального документу. Тепер Ульбрихт своїм новим розпорядженням хоче показати всьому світові, що совєтська зона Німеччини — це „окрема держава", яка, окрім мови, не має нічого спільного з Західньою Німеччиною.

Зрозуміло, що в Бонні дуже занепокоїлись цим виступом московського попихача. Міністер закордонних справ Брандт мусів скоротити час перебування в Югославії, де він договорювався в справі нормалізації відносин між обома країнами.

Брандт вернувся в Німеччину і, бувши в Берліні, проголосив, що Ульбрихт за потуранням Москви порушив міжнародні договори, прийняті після другої світової війни переможцями: ЗСА, Великобританією, Францією і Совєтським Союзом.

Голова уряду, канцлер Кізінгер, звернувся до урядів великодержав за допомогою — оборонити права людности Західнього Берліну, котру Ульбрихт своїм новим розпорядженням хоче „поставити на коліна": адже від 13 червня на всі товари, що йдуть із Західньої Німеччини до Берліну і навпаки, накладається митну оплату. З цього мита, як і з пашпортів та віз, Ульбрихт сподівається мати солідні прибутки для своєї скарбниці.

Уряди західніх великодержав заявили протести проти самоволі Ульбрихта, і ці протести передано дипломатам Совєтського Союзу. До Ульбрихта протестів не вислано, бо західні уряди не визнають його „демократичної республіки".

В 1948 році, коли Сталін заборонив західнім державам проїзд до Берліну через „Німецьку Демократичну Республіку", створено „повітряний міст", яким літаки західніх держав постачали харчі, сировину для фабрик і все потрібне людності Берліну. Побачивши, що блокада Берліну не має успіху, Сталін припинив цю небезпечну гру. Чи створять знову „повітряний міст", щоб не дозволити Ульбрихтові досягнути фактичного визнання його „незалежної держави" в совєтській зоні Німеччини? Уряд Західньої Німеччини може зорганізувати перелет своїх громадян до Берліну, але чи не схоче Москва цьому перешкодити?

Повернувшись з Югославії, Брандт казав у Берліні, що допомога Москви Ульбрихтові, замість відпруження в міжнародній ситуації, творить нові труднощі. І це сталося незабаром після підписання договору в Об'єднаних Націях про непоширення атомової зброї. Москва зобов'язалася охороняти інші, безатомові держави проти натиску і загрози від агресорів... Але допомога Ульбрихтові в ламанні міжнародних договорів, чи це не „безкровна" агресія?

Суспільство Західньої Німеччини настроєне песимістично щодо можливостей і охоти західніх великодержав зліквідувати нову „дипломатичну шпильку" Ульбрихта, що діє з наказу Москви. 13 серпня 1961 р. Ульбрихт учинив не менше безправство: збудував мур у Берліні, щоб відділити свою частину міста від західньої вільної. З Вашингтону, Парижу, Лондону були протести, але мур — ганьба 20 віку! — був збудований і досі стоїть як символ неволі.

Британія, Франція, ЗСА мають свої турботи і тому в Західній Німеччині не надіються на енергійну акцію урядів цих країн. Ця ситуація викликає тривогу, неспокій, безнадійність і — нарешті — обурення в німецькому суспільстві.

Парадоксальна річ: Ульбрихт мотивує своє розпорядження про обов'язкові візи для громадян Західньої Німеччини тим, що боннський парлямент прийняв закон про охорону держави в надзвичайних ситуаціях (війна, внутрішнє повстання і т. п.). Ульбрихт і Москва називають ці закони підготовою до нової агресії.

У Москві пишуть багато про небезпеку відродження німецького націоналізму. Це показали успіхи крайньо-правої Націонал - Демократичної Партії Німеччини у виборах до соймів у Баварії та в Баден - Вюртемберґії. Орган цієї партії — „Національ унд Зольдатенцайтунг" веде пропаґанду проти демократії, проти західніх великодержав, проти Ізраїлю і т. д.

В 1969 р. мають відбутися вибори до парляменту Західньої Німеччини. Само собою, політика Москви щодо Берліну допоможе дальшому зростові націоналізму в Німеччині. Цю небезпеку ясно бачать демократичні партії. Щоб не мати нацистів у парляменті, здається, буде прийнятий новий виборчий закон на англійський лад: від кожної виборчої округи буде вибираний один посол звичайною більшістю. Тоді малі партії не матимуть шансів провести своїх кандидатів до законодатних установ.

Не сподіваючись допомоги від Заходу, міністер закордонних справ Брандт поїхав до амбасадора СССР у Сх. Німеччині Абрасімова і перевів з ним 8-годинну засекречену розмову. Абрасімов вислав Брандтові своє дипломатичне авто, і „уряд" Сх. Німеччини навіть не знав про ту подорож...

П. А.

Інж. М. Діденко

СТАЛІН І ЙОГО СИСТЕМА

Борис Суворін, відомий знавець Совєтського Союзу і один із ліпших біографів Сталіна, писав, що вся практична і теоретична діяльність цього диктатора була комбінацією хитрости і насильства. Вважаючи, що ціль оправдує засоби, Сталін в основу своєї діяльности застосував такі принципи:

„Відділяти політику від моралі; поставити силу замість закону; паралізувати індивідуальну інтелігентність; вводити в оману народи СССР зовнішністю; виявляти і брати на облік національносвідому інтеліґенцію; держати в таємниці від народів СССР те, що діється в світі, а населення столиці — від того, що діється на провінції; перетворювати інструменти думки в інструменти влади; запровадити екзекуції без суду, широко практикувати депортації в адміністраційному порядку; зробити з політичної поліції фундамент режиму; створювати кадри безоглядно відданих послідників, нагороджуючи їх орденами і медалями; підносити свій власний культ до ступеня релігії; створювати навколо себе порожнечу, щоб таким чином бути незамінним, плекати культ донощицтва; виявляти і брати на облік „потенціяльних ворогів"; паралізувати суспільну думку; розкладати релігію своїми кадрами священнослужителів і сприяти творенню всяких взаємоворогуючих релігійних сект; використовувати релігію для своїх цілей.

Ці принципи передав Сталін своєму вірному учневі Берії, якого підготовляв на своє місце.

Берія був терпеливий, лукавий, ввічливий у відношенні до сильних і надзвичайно жорстокий до слабих. Берія довгий час працював у ЧеКа на Закавказзі, в Тбілісі і Баку. Сталін перевів його на партійну роботу, де він зразу пішов угору і нарешті став першим секретарем ЦК компартії Грузії. Фактично Берія був диктатором цієї республіки, і грузини називали його „маленьким Сталіним".

З усіх перших секретарів ЦК партій національних республік під час єжовщини не були заарештовані, а навпаки, зробили блискучу кар'єру тільки два: Берія в Грузії і Хрущов в Україні.

Єжов, як і Ягода, поставлені перед ним завдання не виконав, і тому його місце зайняв Берія. Останній раз Єжова бачили на XVIII партійному з'їзді: він відійшов у могилу, бо забагато знав таємниць Кремлю.

Після зникнення Єжова все страхіття терору і сваволі приписали йому та його колегам. Єжов, мовляв, вводив в оману ЦК і самого Сталіна.

Після ліквідації Єжова на його місце в НКВД призначено „вірного сина партії і народу" Лаврентія Берію. Сталін з Маленковим вирішили дещо „злібералізувати" режим. Це зроблено було з двох причин:

Поперше — бодай в якійсь мірі послабити ненависть народів СССР до партії та уряду, яка дійшла вже до крайности, і привернути в очах закордонних комуністичних партій захитаний престиж ВКП(б), бо західньоевропейська і американська преса день-у-день писала про масовий терор в Совєтському Союзі.

Подруге — і це, здається, головне — необхідно було відбудувати важку промисловість і залізничний транспорт, які дійшли вже до катастрофічного стану, бо майже 70% висококваліфікованих спеціялістів було заарештовано. Дійшло до того, що на Україні на посади головних інженерів великих заводів і шахт, на пости начальників депо і станцій призначали технічно - неграмотних людей. Сталін переконався, що для того, щоб керувати важкою індустрією і залізничним транспортом, замало мати в кишені партійний квиток і бути по-собачому відданим партії.

В тому періоді на знак сталінської „гуманности" звільнено багато політичних в'язнів з тюрем і концентраційних таборів, головним чином кваліфікованих робітників та інженерів. Від єжовських масових арештів і групових позаочних судів Берія відмовився. Однак, це зовсім не значить, що Берія був добріший від Єжова, чи що в Сталіна прокинулась совість.

Завдання, яке Сталін поставив перед Берією, було зовсім інше, як те, що стояло перед Єжовим. В першу чергу треба було політично і фізично зліквідувати всю антисталінську опозицію в партії і армії. Робити це треба було дуже обережно, бо генерали — не, інженери, вони мають солдатів і зброю. Тому від масових арештів НКВД відмовилося, а почало проводити індивідуальні арешти і, замість „трійок" та „особих совещаній", зорганізовано військові трибунали, які з-правила засуджували обвинувачених на п'ятнадцять років в'язниці або розстріл.

В такий спосіб за якийсь час Берія зліквідував всю наявну і уявну партійну опозицію. З 77 членів Центрального Комітету партії розстріляно 55, а з 68 кандидатів в ЦК — 47. Майже всі члени ЦК і абсолютна більшість кандидатів вступили до партії ще перед 1917 роком.

Щодо вищого командного складу армії, то розстріляно майже всіх офіцерів Генерального Штабу, а також усіх командувачів військових округів і багато командирів дивізій та полків. Дійшло до того, що дивізіями почали командувати капітани, а корпусами майори.

Берія завдання Сталіна виконав повністю і до кінця. І в кінці 1938-го, на початку 1939 року ситуація в армії була така сама, як за Єжова в промисловості і на залізничному транспорті. Тож в кінці 1941 і на початку 1942 року недостріляних офіцерів почали звільняти з концентраційних таборів. Сталін їх „реґабілітував" і вислав на фронт, де вони гинули вже від німецьких куль.

Берія показав таку „високу клясу" терору, про яку Єжов і не мріяв. Зокрема, це Берія з наказу Сталіна і його Політбюра провів масову депортацію кількох народів на Сибір і в Казахстан. У 1943 і 1944 роках поголовно — починаючи від грудних дітей і кінчаючи глибокими стариками — вислано чеченців, інгушів, карачаївців, балкарів, калмиків, кримських татар, приволзьких німців і частково балтійські народи.

На XX партійному з'їзді Хрущов у своїй промові, перерахувавши згадані вище народи, сказав: „Українці уникли цієї долі тільки тому, що їх дуже багато, і не було місця, куди їх вислати".

Наступники Сталіна, нібито зліквідувавши його культ, не виреклися сталінізму, зокрема його терористичної системи. Щоправда, масових арештів вони не переводять, але люди „зникають" так само, як за Сталіна, чи то в тюрмах, концтаборах, чи в божевільнях, які тепер в Совєтському Союзі для інакомислячих заступають тюрми.

ВИШНЕВИЙ ЦВІТ

Тут озера бездонні, сині,
Горді сопки, старезна тайга,
Тут є очі, якими снила,
Без яких не змогла.

Тут є квіти рожево-ніжні,
Запашні, — богульником [звуть.
Та свої українські вишні
Я ніколи не зможу забуть.

І коли сніговее мерехтіння
З неба пада, заносить слід, —
Бачу [illegible]
Що сніжина — вишневий [цвіт...

Вачу літо рожево-біле,
Білу хату, білявий бузок,
І з пелюсток п'янкий білий [килим.
Гуся-лебедя з білих казок...

Бачу маму... Стала на [стежці,
Мов чекає когось здаля...
Вітер в вишнях якісь [бентежні
Українські слова промовля.

...Тут озера бездонні, сині,
Горді сопки, старезна тайга,
Тут є очі, якими снила,
Без яких не змогла...

Тут є квіти рожево-ніжні,
Запашні, — богульником [звуть.
Та мої українські вишні
Все зовуть мене, все зовуть...

Людмила ТКАЧ
м. Чита.

(З журналу „Україна")

З НАШИХ БУДНІВ

ГОСТІ-ЧУЖИНЦІ

В ґалерії Літературно-Мистецького клюбу в Ню Йорку відкривалась виставка одного з наших мистців молодшого покоління, що відбув недавно артистичну поїздку по Европі, звідки вернувся не лише з гарними успіхами, але й з молодою дружиною.

Пані Галина підкреслила красу, запалила папіроску і засіла до урядування „при вступах". Публіка капала поволі, на залі колядувало покищо четверо осіб, а пан фотограф був п'ятий. Головна хвиля відвідувачів мала нагрянути аж коло першої години з полудня, коли в св. Юрі закінчиться Служба Божа, т. зв. Дванадцятка. На столику лежала розкрита книга гостей, купка програмок і, як звичайно, стояв традиційний кошик на колекту. Перед відкриттям ґалерії, мистець напоминав пані Галину:

— Прошу, пані, звертаю вашу увагу, що мою виставку відвідають також чужинці, — мої колишні товариші з мистецької академії, а може дехто з професорів. Прошу не брати з них доляра за вступ! В американських ґалеріях немає такого звичаю, щоб брати з людей гроші. То лише в нас завелася така традиція... Та інші колеги-мистці з неї користають то чому б мені не скористати?

Не минуло й десяти хвилин, як у ґалерії появились перші гості-чужинці, точніше — пара представників гіппівського містечка Ґрініч Віллідж. Вона [illegible] бльондиночка, боса й простоволоса, тонка - крихітна, мов лялечка з порцеляни, він — драбинястий, чорнобривий симпатяга з розкуйовдженим волоссям, і з намистом різнобарвних кораликів на шиї. Дивна річ: гості зігнорували книгу гостей, не просили програмок, а зразу зацікавились кошичком на колекту, в котрому, між іншим кажучи, нокутувало всього-навсього чотири доляри.

— Це все, що ви досі зібрали? — спитав чорнобривець і глипнув на пані Галину таким поглядом, що від нього одночасно молоко кисне і кров леденіє в жилах.

Не чекаючи відповіді чи пояснення, дебелe ручище полізла до кошичка, загребла чотири доляри, крихітна бльондиночка посміхнулася чарівно, сказавши „тенк'ю", і знаменита артистична пара преспокійно зникла в сінях...

Ця сцена сталася так раптово і розігралась так потрясаючо природньо, що бідолашна пані Галина не встигла ані скрикнути, ані ворухнутись, лише посіріла, як свіжопомальовані стіни ґалерії, і широкорозкритими очима вдивлялася в двері, за котрими зникли гості-чужинці. Ніхто з присутніх в ґалерії, включно з самим мистцем, не запримітив, що трапилось. Тільки пан фотограф, що прицілився був фотоапаратом зробити знімочку пані Галині, помітивши її посіріле, непритомне обличчя, скрикнув:

— Пані, що з вами? Вам погано?

І бистро скочив по воду: пані Галина обімліла.

Ігор

М. Л-ий

ВЕЛИКДЕНЬ У ГРЕЦІЇ

(1)

Американська письменниця Дафне Атас, по батькові грекиня, відвідала Грецію; довший час побувала у батьковому родинному місті Гора*), колисці мудрого й найдавнішого грецького короля Нестора, в Пельопонезі. Батько приїхав був у Грецію трохи скорше. Дафне заночувала в готелі „Родос" в Атенах. Коли вранці батько довідався від дочки, що кімната була нечиста, пішов туди з нею, щоб заплатити за нічліг і примістити дочку в іншому, кращому готелі. Управитель „Родосу" жадав 45 драхм; батько виторгував на 30 драхм.

— Чи можу вас, кіріє, (пане) спитати хто ви? — Я Атас. — Це ваше прізвище, але якої ви національности? — Я елінас (грек). — Ви не елінас. Неможливо, щоб ви були елінас. З якого краю ви, пане? — Кажу вам іще раз, що я елінас. — Ви не говорите як грек. Від вас навіть не заносить греком. — Що від мене не „заносить греком", то це американський вплив. Що ж торкається мові грецької мови, то вона краща вашої. Ви говорите попсованою грецькою мовою, себто у вашій мові повно варваризмів. Якщо Сократ тепер ось тут з'явився б, він розумів би вас, але ви не розуміли б його ні словечка. Мене Сократ розумів би краще і сказав би, що я справжній грек. Це тому, що я говорю по-грецьки, а не по-латинськи. Я також розумів би Сократа, бо знаю грецьку мову.

Дафне питалася батька, чи сьогоднішні греки дуже інакші від старинних. „Мусіли трохи змінитися. Вони певно перемішалися з жидами, фенікійцями, картаґінцями, турками і т. д. Хто це може знати?"

Атас учив своїх дітей грецької мови від сьомого року життя, але діти не дуже рвалися до науки тієї мови. Коли ж Дафне приїхала до Греції, знала вже доволі цю мову, все ж тепер переконалася, що їй тяжко приходилось розмовитися з греками та що й вони не розуміли її грецької мови. З кожним днем присвоювала собі більше слів.

Замешкала у своєї тітки, батькової сестри. Коли тітка переконалася, що Дафне її не розуміє, а вона не розуміє Дафне, стала докоряти братові:

— Я не можу говорити з нею, вона не вміє говорити зі мною. Це трагедія! Трагедія! Вона ж із нашого роду! До чого ти довів! Чому вона не знає грецької мови?

А потім до Дафне: — Ти навіть не знаєш, що я говорю... Яка ти подібна до твоєї матінки! Виглядаєш як мама, але не розумієш ні словечка з того, що я говорю. Що робити? Що робити? — припала до Дафне, сльози покотилися їй з очей. Стала цілувати Дафне.

Після довгого побуту в батьковій рідні Дафне хотіла вертатись в Америку. Батькова сестра та її чоловік просили Дафне, щоб залишилася, бо наближався Великдень.

На базарі стали з'являтися ягнята і козлята. Селяни привозили їх на продаж. Братова не купувала; вони мали двоє козлят і вже були замовили різника, щоб одне зарізав. Козлята мекали, вганяли, стрибали по кам'яному подвір'ї, копали курей, не знали, яка доля їх жде. На заріз призначили одне.

— Чому самі не хочете різати? — Спитала Дафне.

— Це професійна робота — відповів дядько Йоанніс. — Треба порядно повитягати кишки, гідно пообрубувати ратиці. Це забрало б мені п'ять годин часу. Мандруліс зробить це за годину. Та й цього козлятка мені більше жаль, ніж того італійця, якого я спіймав був на війні. Козлятко невинне. А той італієць припав був на коліна, обнімав мої чоботи. В полон ми не мали брати... Це відповідальність, ти це розумієш? Кормити більше ротів. Став він благати, плакав, а я копав його, щоб ішов собі геть. Вийняв він фотографію: — Це мої бамбіни, — повідає — оце моя дружина, дев'ятеро бамбіні. Пощади мене!

А там був майор наш, поглядав пильно на мене. Копнув я знову італійця та прошептав: — Тікай! тікай геть!

Він цілував мої чоботи, я копав його далі та сказав, щоб устав і втікав. Я ще раз копнув, він пустився втікати. Стрілив я вслід, але не вцілив. А козля, бачиш, це не людина, не живе довго. Воно німина, нічого не знає.

— Ви нарочно не вцілили! — викликнула Дафне.

Йоаніс пестив козлятко:

— Ви навмисне не вцілили. Та коли його голова з'явиться на столі, а ми будемо мати право їсти його око, що ось тепер моргає до мене, о ні, тоді ми не думатимемо про нього, будемо його їсти. Такий світ!

У Меґалі Пемпті (Великий Четвер) в повітрі відчувається якусь непевність. Тишина. Люди виконували тихесенько свою роботу. Роботу цю робили як і все, а таки вона виглядала інакше. Смерть Ісуса та відчуття злочину полонили всі думки.

Вполудне братова відізвалася:

— Сьогодні цей день, коли Ісуса було вбито. І знову буде вбитий сьогодні вночі.

Ніч була свіжа, місяць освічував вулиці міста Гори. Церква повнісінька людей. В усіх світильниках мерехтіло світло помаранчовими відблисками, горіли свічі, що їх люди держали в руках. Марта була між жінками. Зробила мені місце, дала свічку та засвітила до своєї. Всі люди були в найкращих одягах, які їм пощастило врятувати в недавньому тайфуні. Я не розуміла, що співали чотири дяки, розуміла лише „кирие Елейзон".

Нараз роздався голос дзвону, голосні похоронні звуки. Тиша, не чути й людського віддиху. За заслоною, що посередині церкви, чути шелестіння. Очі всіх звернені туди. Заслона прибрана паперовими ґірляндами, вся вкрита ліліями. Коли всі пильно стежили очима, з'явився Христос на хресті, що його високо держав священик. Люди відчували, що Христос умер задля них.

— Це Він! О, Хрісте му! (О, мій Христе!) — шептали люди.

Коли священик проходив поміж людьми з хрестом, піднятим понад їх головами, я мала враження, що Він справді може обняти їх усіх, хоч руки Його прибиті цвяхами. Я відчувала, що Христос рішився умерти за них.

Марта зідхнула тяжко, припала до кам'яної підлоги, поглядала на Христа, хрестилася. По обличчях жінок спливали сльози. Те саме по протилежному боці, де стояли чоловіки. Вони теж витирали очі хусточками.

Тишина. Люди стали гасити свої свічки. Стелився дим і приємний запах воску.

„Христос умер!" — шепотіли люди.

---

*) „Гора" у грецькій мові значить „місто". Авторка каже, дивно звучало б, коли б хто спитав мешканця Гори, „де ти народився", а він у відповідь сказав би: „у місті".

(Далі буде)

Об'єднання Українських Письменників „Слово" видало свій третій збірник

Ню Йорк. — У зв'язку із з'їздом і симпозіюмом Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово", що відбулися тут в травні ц.р., появився об'ємистий, 533-сторінковий третій збірник „Слово", присвячений питанням літератури, мистецтва, критики, мемуаристики й документів. Відкриває цей збірник оглядова стаття голови „Слова" Григорія Костюка п. н. „На магістралі історії" про українську літературу за 50 років — 1917-1967. В дальшому на зміст збірника склалися крім уривку з недрукованого роману Вол. Винниченка „Слово за тобою, Сталіне!", твори сучасних українських еміграційних письменників — поетів, белетристів та есеїстів. Окремо заступлений розділ перекладів, в тому числі, крім зразків сучасної канадійсько-французької та американської поезії, ще низка поезій Франсуа Війона в перекладі Святослава Гординського. Розділ критики, мемуарів та бібліографії вміщає праці про Михайла Грушевського, Вол. Винниченка, Симона Петлюру, Юрія Клена, Євгена Маланюка, Павла Тичину, Миколу Понеділка, Джона Стейнбека, Сен Жона Перса та інших. В цьому ж розділі надрукований спогад Романа Купчинського „У Києві 1920 року" та оглядова стаття С. Гординського п. н. „Люди, ідеї, твори" — про 50 років українського образотворчого мистецтва. Окремий розділ збірника становлять матеріяли симпозіюму на тему „Традиція і новаторство" із доповідями Гр. Костюка, Юрія Шевельова, Уласа Самчука, Юрія Лавриненка і Василя Барки. Завершується збірник бібліографічними нотатками про українських письменників в Австралії та біобібліографічними довідками про авторів усіх трьох збірників „Слово". Збірник ілюстрований багато репродукціями творів видатних українських еміграційних мистців. Зредагований третій збірник „Слова" редакційною колеґією в складі: Гр. Костюк, С. Гординський, І. Коровицький, П. Одарченко, Б. Рубчак й О. Тарнавський.

„Хрестоматія Дитячої Літератури" для батьків і дітей

Торонто. — З Головного Правління Об'єднання Працівників Дитячої Літератури повідомляють, що там закінчується підготова і впорядкування до друку найбільшого дотепер українського видання для дітей — „Хрестоматії Дитячої Літератури", в яку ввійде все найкраще, написане для дітей впродовж понад століття українськими письменниками. Хрестоматія розрахована на дітей від 3 років життя до 7 років включно і матиме приблизно 500 сторінок, з ілюстраціями. Частина матеріялів призначена для дітей того віку, коли вони самі ще не вміють читати, таким чином батьки будуть першими читачами вголос, для своєї родини. На видання цієї великої „Хрестоматії Дитячої Літератури" дотепер надійшла тільки одна, але велика пожертва — $ 1 000 від відомого робітника-мецената п. Григорія Яремчука з Ню Йорку. Видання цієї книги залежатиме тільки від доброї волі батьків.

Другий Крайовий З'їзд ТУСМ — Америка

Сиракюзи (М. П.). — У днях 29-30 червня в Сиракюзах, Н. Й., відбудеться 2-ий з черги Крайовий З'їзд Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського, ТУСМ, ідеологічної студентської організації, що об'єднує багато українських студентів з різних університетів і коледжів. Програма З'їзду складається з трьох частин та буде переглядом праці за 1967-68 роки. Крім організаційних справ, двох доповідей, звітів уступаючих органів Крайової Управи та звітів голів Осередків, відбудеться вибір Крайової Управи на роки 1968-69 і розглянеться ряд актуальних студентських і загальноукраїнських справ. Головою Крайової Управи є Володимир Ванчицький з Філядельфії.

Зеленосвяточні врочистості в Мюнхені

Мюнхен (П. Д.). — У день Зелених Свят в неділю 9 червня ц. р., відбувся на мюнхенському ц в и н тарі Вальдфрідгоф процесійний похід до символічної могили — Поляглим за Україну — яку заходами Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині (ЦЕПУЕН) поставлено минулого року в окремо для цього виєднаній українській секції. Похід, чоло якого творили церковні хоругви з хрестом, вінки, відтак духовні особи обох наших Церков і вкінці численна громада, почався від головної брами зорганізованими рядами. Над символічною могилою було відправлене торжественне поминальне Богослуження, до якого стали: о. мітрат Соловій, о. канцлер Дмитришин і о. Товстюк від Української К а т олицької Церкви та о. протопрес. Дубицький, о. Гільтайчук і о. Гаюк від Української Православної Церкви. Під час Богослуження співав мішаний хор під кер. д-ра М. Філя.

Між приявними особистостями були: президент УНР в екзилі Микола Лівицький, голова ПУН Олег Штуль-голова Закордонних Частин ОУН Степан Ленкавський, голова Української Національної Ради Яків Маковецький, голова В. О. УНРади д-р Атанас Фіґоль, голова ЦЕПУЕН мґр Антон Мельник, голова Крайової Пластової Старшини о. Михайло Коржан, інж. Дмитро Андрієвський, проф. Юрій Бойко, проф. Василь Орелецький, проф. Юрій Панейко та інші.

Безпосередньо після загальних поминок відбулося на могилі інж. Осипа Бойдуника, кол. голови УНРади і члена ПУН, посвячення пам'ятника, що його довершили священики обох віроісповідань. Посвячення надгробного каменя відбулося рівнож на могилі кол. провідного члена УНРуху і довголітнього секретаря УВУ д-ра Всеволода Квасницького, а відтак відбулася панахида на гробі кол. голови Крайової Пластової Старшини в Німеччині доц. інж. Демяна Пеленського.

В супроводі членів Проводу Українських Націоналістів і провідних членів Українського Національного Руху голова ПУН Олег Штуль-Жданович зложив китиці квітів на могилах кол. провідних і визначних членів УНРуху: поета і письменника Остапа Грицая та голови Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині Миколи Дорожинського. Одночасно із тим делеґація з головою ПУН відвідала могилу голови ЗЧ ОУН сл. п. Степана Бандери.

В ЧСР почались совєтські маневри

Прага. — Офіційно проголошено тут, що розпочались військові маневри, в яких участь беруть з'єднання Чехословаччини, Совєтського Союзу, М а д я р щ и н и, Польщі і Східньої Німеччини під спільним командуванням совєтського маршала Івана Якубовського. Цей останній заявив, що ті маневри охоплюють насправді тільки штаби, сиґнальні, транспортні й інші допоміжні з'єднання. Одинаково маршал Якубовський, як совєтські „колективні диктатори" Леонід Брежнєв і Алексєй Косиґін заперечили в останніх тижнях наче б Совєти мали на увазі використати ті маневри задля військово-політичного натиску на чеський уряд, щоб той припинив демократизацію режиму.

Дивізії „Варшавського пакту" відбуватимуть маневри на території Чехо-Словаччини, Польщі й України

Московські газети і велід вальними заявами „Молодь України" з 10 червня повідомили, що в Москві кореспондент чеської комуністичної газети „Руде Право" звернувся з запитанням про заплановані на червень маневри військ „Варшавського Пакту". Відповіді давав маршал СССР І. Якубовський. На запитання чеського журналіста, яке особливе значення надається „наступним навчанням", маршал І. Якубовський відповів стереотипними реченнями, не пояснюючи, яких „аґресорів" він має на увазі: „Насамперед червневі навчання — це пляновий спільний захід, спрямований на дальше зміцнення бойової готовности Об'єднаних Збройних сил держав — учасниць Варшавського договору, їх злагодженості для спільних дій проти агресорів." З інтерв'ю стало відомо, що в цих нашвидку запляновааних маневрах не будуть брати участи війська Румунії. Маршал Якубовський повідомив також, що маневри провадитимуться на території „Німецької Демократичної Республіки", тобто Східньої Німеччини, Польщі, Чехо-Словаччини та СССР, себто на території України, яка межує з Польщею і Чехо-Словаччиною. Із запитів чеського кореспондента в Москві про наступні маневри виразно проглядає стурбованість населення Чехо-Словаччини запланованим Москвою показом зброї.

Британський прем'єр критикує Палату Лордів

Лондон. — Британський прем'єр Гаролд Вільсон виступив у четвер 20 червня ц. р. в палаті громад з гострою критикою палати лордів з приводу опрокинення палатою лордів постанови уряду й палати громад щодо блокади Родезії. Вільсон закинув консервативній більшості в палаті лордів, що вона веде партійну політику й намагається створити своїм „саботуванням" постанов уряду конституційну кризу. Тому він заповів зголошення закону про скасування наслідства титулу і прав лорда та обмеження прав палати лордів. Лідер більшости в палаті лордів, лорд Каррінґтон, відповів Вільсонові, що той очевидячки не читав його, Каррінґтона, промови та говорить про конституційну кризу, якої нема.

Василь Кучкуда з дружиною пожертвували $4000 на народні цілі

Джерзі Сити. — В середу 12-го червня ц. р. до редакції „Свободи" загостив один з найбільш заслужених наших громадян-піонерів п. Василь Кучкуда з Седар Гров в Ню Джерзі, та передав вісім чеків на загальну суму ЧОТИРЬОХ ТИСЯЧ долярів на народні цілі, вшановуючи в той спосіб пам'ять свого покійного брата сл. п. о. Йосифа Кучкуди в 23-ті роковини його смерти. Св. п. Йосип Кучкуда відомий громадянам Західньої України, зокрема Перемишлянщини, з його відданої праці для народу, за яку прийшлось йому довго терпіти в польських в'язницях. До речі, о. Й. Кучкуда на процесі перед польським судом, був відмовився від оборонця й з успіхом оборонив себе сам. Проте, слідча в'язниця та процес підірвали його здоров'я. Після рукоположення Митрополитом Андреєм Шептицьким, о. Йосиф Кучкуда був призначений насамперед на катехита в Перемишлянах, а опісля став сотрудником свого тестя о. Д. Склепковича в своїй родинній місцевості, в Поморянах. Був одушевлений великою ідеєю створити в Галичині український сиротинець, який вже і був в будові, але місцеві обставини не дозволили будову завершити. Остаточно о. Йосиф був призначений на пароха в Бібщанах, де продовжував свою віддану працю для народу. Згадуючи цю наполегливу і віддану працю свого покійного брата-священика для народу, його брат Василь з дружиною Пелагією й рішили скласти свою велику пожертву на народні цілі. Із пожертвуваних 4.000 дол. вони призначили: 1 000 на українські студії в Гарварді, 1 000 дол. на Український Народний Дім в Нюарку, 500 дол. на Український Католицький Університет в Римі, 500 дол. на церкву св. Івана Хрестителя в Нюарку, 300 дол. на видання англомовної історичної праці проф. д-ра Матвія Стахова та по 100 дол. для Укр. Конгресового Комітету і Наукового Т-ва ім. Шевченка. Згадати б, що крім тих 1.000 дол., що їх Кучкуда тепер пожертвував на українські студії в Гарварді, він на ту саму ціль пожертвував 250 дол. минулого року.

Жертводавець, п. Василь Кучкуда, приїхав до Америки в 1913-му році перед першою світовою війною та — разом з іншими нашими завзятцями-піонерами — значно причинився до розбудови українського стану посідання в Америці та допомоги українському народові в його змаганнях до волі і незалежности. Від кількох років він на пенсії, але українська народна справа йому й сьогодні так само близька і дорога, як була в його молодості.

Північний В'єтнам перекинув до Південного В'єтнаму к. 30.000 війська у травні ц. р.

Вашингтон. — Північний В'єтнам використовує обмеження американцями бомбардування його території для зосереджування війська та для посиленого перекидування його проти Південного В'єтнаму — заявив на пресовій конференції в минулий четвер 20 червня ц. р. секретар оборони Кларк Кліффорд. В одному останньому місяці травні північно - в'єтнамські комуністи перекинули проти Південного В'єтнаму кругло 29,000 свого війська. Правда, велика більшість тих свіжих підкріплень іде на заповнення втрат, що їх понесли і далі несуть комуністи — однаково реґулярні війська Північного В'єтнаму, як партизани В'єтконгу. Пересічні щотижневі втрати американців у Південному В'єтнамі сягають тепер к. 400 вояків. В тижні, що закінчився минулою неділею, американці втратили вбитими 324 їх вояків. У тому самому часі комуністи втратили 1.613 убитих. Загалом всі американські втрати від початку В'єтнамської війни досягли цифри 25.068 убитими. В один минулий четвер 20 червня в околиці Сайгону винищено понад 100 комуністів. Що стосується переговорів на Паризькій конференції, то Кларк Кліффорд висловив надію, що комуністи погодяться на ведення паралельних тайних розмов, які будуть стосуватися суті проблеми, а не тільки пропаганди.

ДО 125-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА

Маркіян Шашкевич, якщо вірити „Літературній Україні" з 11-го червня, „закликав до братерства слов'янські народи з-над Волги, Дніпра, Дунаю" і підняв „мужній голос проти найтемніших сил реакції і застою" — без уточнення, що саме мається на думці. З нагоди 125-ліття його народження тільки в Києві і тільки в Будинку літераторів відбувся Вечір, на якому з доповіддю про о. Маркіяна Шашкевича виступав . . . Д. Павличко.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього дня 3-го травня 1968 р. в Ню Йорку, відійшов несподівано у Вічність на 59-му році життя мій Найдорожчий ЧОЛОВІК

бл. п. Мґр. МИРОН ЛУШПИНСЬКИЙ

Цією дорогою складаю сердечну подяку Родині, Приятелям і Знайомим, які в днях безмежного горя і болючої втрати виявили мені свої співчуття.

Щиро дякую Всеч. о. пароховi Любомирові Мудрому за відправу Панахиди і за відслуження Заупокійної Святої Літурґії та похоронних відправ і за теплі прощальні слова в часі Служби Божої.

Дякую рівнож Членам хору „Думка" під диригентурою п. мґр. Л. Крушельницького за відспівання Панахиди.

Особливо я вдячна за духову піддержку в тяжких для мене хвилях нашим Кузинкам і Кузинам: Галі Носковській-Гірняк, Стефі Жуковській, Родинам Никифоряків, Крушельницьких, Чолганів, Ціховляків, Герасимовичів і Омельських. Зокрема хочу як найщиріше подякувати дорогому Кузинові Львові Крушельницькому за його велику поміч в улаштуванню похорону.

В перших хвилинах мого нещастя поспішили зі словами потіхи і допомогою мої добрі сусіди: Панства Петровські, Мокрівські, Зозулі, Dowd, Delany, Lastra і Pusey, яким складаю найсердечнішу подяку.

Сердечно дякую п. Радникові Д-рові Богданові Дзеровичеві, голові Товариства Українських Правників за зворушливу і глибоку змістом промову в часі Панахиди, а всім Членам Товариства за посмертну згадку у „Свободі", за участь у Панахиді і похоронах.

Моя подяка Товариству „Дністер", 361 Відділові Українського Народного Союзу за чудовий вінець і прикрашення каплиці прапорами.

Щиро дякую Товаришам праці Покійного з фірми M.G.M. і моїм Товаришам праці з Elmhurst General Hospital. Подругам-Пластункам Куреня „Ті, що греблі рвуть", Членкам „Союзу Українок" 64 Відділу в Ню Йорку і всій Родині, Приятелям і Знайомим за вислови співчуття, за участь в похоронних відправах, за численні пожертви на Заупокійні Служби Божі, за прегарні вінці і квіти та за так численні і щедрі жертви на харитативні і суспільні цілі в пам'ять мого невіджалуваного бл. п. Чоловіка.

Дякую щиро також Всім, що дали до диспозиції свої авта в часі похоронів.

Нехай Господь винагородить Всіх, що віддали останню прислугу Покійному, що ділили мій смуток та старалися злагіднити моє велике горе.

ЯРОСЛАВА — дружина

Ділимось сумною вісткою з Членами СУ Відділ 28-ий в Нюарку, Тов. ім. Ольги Басараб 413 Відд. УНСоюзу і Горожанський Клюб в Irvington, N.J. та Українською Громадою, що 27-го травня 1968 року в Hillside, N.J. відійшла від нас у Вічність Дорога Членка

бл. п. МАРІЯ КОПЦЮХ ФЕДЧИШИН

Полишила в смутку мужа Василя, 3-ох синів з дружинами і 4-ох внуків.

ПОХОРОН відбувся 31-го травня 1968 р. На Панахиді виступили зорганізовано Союз Українок Відд. 28 в Нюарку, гол. пані О. Муссаковська сказала жалобну промову.

Опечаленій Родині Покійної пересилаємо щирі співчуття, а Покійній Марії Вічная Пам'ять!

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Вуйка

сл. п. інж. **РОМАНА РОНДЯКА**

складаємо 20.00 долярів на Фонд Катедри Українознавства при Гарварді

Іван і Люба ТУРЯНСЬКІ

Окрім квітів на свіжу могилу

бл. п. Івана Сельського

Приятелі і Знайомі зложили 200.00 долярів на невянучий вінок Національні цілі, котрі Покійний підтримував і для яких працював ціле своє життя і котрі розподілено як слідує:

на Український Конґресовий Комітет Америки	$50.00
на Державний Центр УНР в екзилі	$50.00
на Фонд Української Вільної Академії Наук в США	$50.00
на Музей при Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку, Н. Дж.	$50.00

Пожертви зложили слідуючі родини:

Мидола і Майк Кравчук	$40.00	Надія Сельська	$10.00
Дмитро і Тарас Савчук	$25.00	Теді і Ілько Ґенеґа	$10.00
Катерина і Володимир Кедровський	$15.00	Марія Вовк і Оля Козік	$10.00
Іванна і Юрій Кедровський	$15.00	Оксана і Іван Кучмак	$ 5.00
Катерина і Володимир Костишин	$15.00	Ольга і Володимир Цієнк	$ 5.00
Феня і Сергій Небожинський	$10.00	Анастазія і Ґері Осичка	$ 5.00
Анна і Василь Пищимуха	$10.00	Тамара Стрейл	$ 5.00
Долорис і Ігор Кучмак	$10.00	Філінка і Василь Байдала	$ 5.00
		Вілям Албойрт	$ 5.00

Щиру подяку складаю всім Жертводавцям, та нехай Господь нагородить Вам сторицею, а Покійного оселить там де всі праведні спочивають.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

НАДІЯ — дружина
ОЛЕСЯ і ІВАСЯ, доньки з їх Родинами

Замість квітів на свіжу могилу нашої Дорогої Сестри, Шваґерки і Тітки

бл. п. **СТЕФАНІЇ КУЧМИ**

на фонд будови Собору св. Софії у Римі складаємо СТО долярів

Мирослав, Параскевія і Корнелія КУЧМИ
Олена і Михайло ЕЛИШІ
Дарія і Олександер ЛЕСЬКОВІ
Володимир і Ростислав ЕЛИШІ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Ірени (Лялі) Іжак

на будову собору св. Софії в Римі складають 70.00 долярів товаришки:

Люба СВІТІЙ-БІГУН
Зірка САВЧИНСЬКА-РУДИК
Таня КУЧЕРСЬКА-БЕДРІЙ
Оксана САНОЦЬКА-ЛЕВ
Орися ПЕТРІНА-ДЖАНСОН
Марта ГУТОВИЧ
Марта РУДИК

ПОДЯКА

З волі Всевишнього дня 26-го квітня 1968 р. на 59-му році життя відійшла від нас на Вічний Спочинок наша Найдорожча Мама і Бабуня

бл. п. ЕВДОКІЯ ДОМАШЕВСЬКА

Цією дорогою складаємо щиру подяку всій Родині, Приятелям і Знайомим, які в днях нашого великого горя і болючої втрати, поспішили нам з духовою підтримкою та висловами щирого співчуття.

Складаємо найщирішу подяку усім Присутнім на похоронних відправах і на похороні; всім що прислали квіти на домовину; та всім тим, що склали нам усно, листовно, телеграфічно співчуття. В першу чергу щиро дякуємо отцям церкви св. Юрія: оо. І. Ричкунові, М. Дирді, К. Войтині, І. Прокоповичеві за відправлення Панахид і похоронних Богослужень. Зокрема дякуємо п. І. Витовичові представникові гуцулів у Ню Йорку за прощальне слово. Рівнож сердечно дякуємо усім, що зложили пожертви на Служби Божі, і тим, що замість квітів жертвували на національні цілі, які Покійна підтримувала і для яких працювала ціле життя.

Щиро дякуємо Організаціям і Товариствам, які прислали на відправи своїх представників, а зокрема Головній Управі ООЧСУ за співчуття, ОЖ ОЧСУ відділові в Ню Йорку за квіти. Щиро дякуємо голові Товариства ім. Івана Франка 93-го Відділу УРС п. В. Бражникові за співчуття. Щиро дякуємо Членам Редакційної Колеґії „Гуцулія" за вислови співчуття і пожертви на журнал. Рівнож щиро дякуємо голові Допомогового Товариства Українських Жінок пані П. Новотній за співчуття і Службу Божу. Щиро дякуємо Виконавчому Комітетові УРС за вислови співчуття.

Щиро дякуємо п. М. Мочерникові, що приїхав із Бофало, а п. інж. В. Гаврилкові із Клівленду, щоб віддати останній поклін Покійній та за теплі слова співчуття у нашому нерозрадному горю. Щиро дякуємо всім тим, що поїхали своїми автами на цвинтар. Щиро дякуємо п. М. і І. Коцям за духову підтримку і щирі слова співчуття у нашому горі.

Дякуємо похоронному заведенню п. П. Яреми за взірцеве переведення похорону. Хай Господь винагородить Вас усіх.

Доньки: ОЛЕСЯ з мужем МИКОЛОЮ ГРИЦКОВЯНОМ і дітьми: ХРИСТЕЮ, СТЕФОЮ і МИКОЛОЮ
ВОЛОДИМИРА з мужем СЛАВКОМ БІЛАНЮКОМ
Сини: МИКОЛА з дружиною КАТЕРИНОЮ і сином ВАСИЛЕМ
СТЕФАН з дружиною ЛУІЗ

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ

УМІ — це єдина в Америці українська музична школа з правами прилюдности, ц. зн. заінкорпорована. У всіх відділах цієї школи викладають видатні, висококваліфіковані музичні педагоги.

Для перегляду праці учнів УМІ влаштовує кожного року декілька пописів. В одному із таких пописів брали теж участь „наші найменші", вихованці п. Г. Мирошниченко, яка вже від років провадить Музичний садок при УМІ в Ню Йорку.

В лютому і березні цього року УМІ влаштовувало в Ню Йорку та в інших відділах загальні пописи, а крім того в травні відбулися з Ню Йорку три спільні концерти найздібніших учнів із декількох відділів УМІ (Пасейк, Елізабет, Нюарк, Ірвінгтон, Ню Йорк, Шикаґо).

Учні УМІ беруть також участь в інших імпрезах, як наприклад, у „Вечорах молодих талантів" в Союзі Українок чи в Літературно-Мистецькому Клюбі.

Це дуже коротко зібрані підсумки праці відданих справі музичних педагогів та нашої молоді, яка своєю працею прямує до краси, до мистецтва. Можна б сказати, що це одна із відповідей на питання „Де наша молодь?"

Батьки, які розуміють загрозу впливу довкілля, дають своїм дітям зайняття, яке причиняється до збагачення їхнього знання, вироблення почуття естетики, а рівночасно не залишає забагато часу молоді, щоб могла попасти в некорисне товариство.

Учні Музичного Інституту пізнають не тільки твори світових композиторів, але також відомих композиторів України. Учителі УМІ до репертуару для іспитів у міському чи стейтовому маштабі впроваджують твори українських композиторів і цим знайомлять американську публіку з нашою музикою. Учні УМІ не один раз здобували перші місця в тих американських змаганнях, як теж велике признання для їхніх учителів.

При УМІ в Ню Йорку діє від років Батьківський Комітет, в якому гуртується невелика кількість батьків, які своєю жертвенною працею стараються допомогти вдержати цю українську музичну школу.

Батьківський Комітет ініціював та помагав учителям у ставленні музичних казок та дитячих опер, які викликали захоплення не тільки в дітей, але теж і в старших.

Для здобуття фондів на допомогу здібним, але немаєтним учням та на нагороди для найкращих учнів, члени Батьківського Комітету з посвятою ходили та їздили з молоддю колядувати. Тут належиться також велике признання нашій молоді, що під час морозу ходила з колядою, щоб придбати фонди на вище зазначену ціль.

В році 1964 видано допомоги 250 дол; в 1965 — 330; в 1966 — 310 і в 1967 — 160 дол.

В шкільному році 1965/66 нагороди одержали такі визначні учениці: Галина Сарач — чельо, учениця проф. Л. Полевської; Мирося Ковалів та Наталя Даниш — фортепіян, обидві учениці проф. М. Байлової та Віра Семущак — фортепіян, учениця проф. Е. Чапельської. Всіх нагород на суму 330 дол.

В році 1966/67 Батьківський Комітет нагородив по 100 дол. дві учениці, які вчилися без перерви 10 років в УМІ, а саме: уч. проф. М. Байлової Віру Никифорук, яка продовжує науку в УМІ у проф. Горницького (після виїзду проф. Байлової), Галина Сарач, уч. проф. Л. Полевської за виїмкові успіхи в грі на чельо також одержала 100 дол. нагороди.

В біжучому році Батьківський Комітет теж нагородить тих, що вчаться протягом десяти років в УМІ.

Всім людям доброї волі, які не жаліли гроша, даючи на коляду для УМІ — щире Спасибі. Та це тільки одиниці. Назагал установи, які мають фонди на культурні потреби, не цікавляться УМІ і не приходять з поміччю, якої дуже потрібно, щоб вдержати цю нашу одиноку неприватну музичну школу.

Х. Навроцька
прес. реф. Бать. Ком. при УМІ

„Наукова конференція" з приводу 930-ої річниці київського собору св. Софії

Київ. — У Календарі ЮНЕСКО „Визначні дати і події", виданому в минулому році в Парижі, зазначено святкування 930-річчя одного з чудових пам'ятників стародавньої світової архітектури Софії Київської. З цієї нагоди 13-15 червня в Київському будинку вчених відбулась наукова конференція. Директором антирелігійного музею-заповідника „Софії Київської" призначено росіянку В. Ачкасову, а на конференцію запросили істориків із Новгорода, Суздалі та Ленінграду. На конференції були прочитані дві доповіді: „Софія Київська і культура Київської Руси" та „Наслідки наукових досліджень Софії Київської" та кілька співдоповідей. Щоб на Заході не припустили думки, що Собор св. Софії в Києві, збудований українськими князями, стосується тільки і виключно української культури, організатори „наукової конференції" скликали до Києва в ті дні, як повідомляла газета „Культура і Життя" з 13-го червня, „керівників катедр історії російського мистецтва і археології університетів і спеціяльних вищих закладів".

РЕПРОДУКЦІЇ З Б. БОЖЕМСЬКОГО В ЖУРНАЛІ „ГАВЗ ЕНД ҐАРДЕН"

Ню Йорк. — У широкопопулярному журналі „Гавз енд Ґарден", в числі з червня ц. р. на стор. 85 поміщена світлина інтер'єру модерного зразкового будинку п. М. Фішмена, прикрашеного чотирма рисунками з циклю „Птахи" українського мистця Богдана Божемського з Тінеку, Н. Дж. Інтер'єр того будинку та його мистецьке оздоблення подані, як зразок для оформлення житлових помешкань.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 23-го ЧЕРВНЯ 1968 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Б-ва св. Василія — 339 Відд. о год. 4-ій по пол. в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лавренц вул. Проситься членство прибути, вирівняти вкладки і відібрати дивіденди. — С. Лупацій, секретар.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила